



հարեպէ իսէպիւրի որի հալէ վազ իսիւ-  
մէսի իշին, Հարպիյէ Նաղըրընտ, միգ-  
տարի քիթայէտէ ազճէ վէրիւնը օլտ  
իտի, Բրուսիտ օրտուսունուն, Սատօվա-  
տան պէրիյէ կէնէմէմը օլտուղու կիպի,  
Ալմանեա օրտուսուն տախի, Սէտան-  
տան պէրիյէ կէնէմէմը, վէ Ավթըրիտ  
տէվլէթի տախի, իւրուսի իշին մուսա-  
թարալը հալիւրէ դարը, շիմտիտէն  
թէտարիք կէօրմէյէ մէնպուր օլմադ  
իտի:

Լօնտրանըն Էթօնօմիսթ զաղէթասըն-  
տա, Յրանսանըն ահվալը մալիեթսի հադ-  
ղընտա ավթիտէքի մալիեթսի օրտուն-  
մուշ տուր:

Ազճէ զըլէթի օլ տէրէճէնէ վասըլ  
օլմուշ տուր քի, կիւմիւշիւն աեարըն-  
տան աշաղը եհնի պիր սիքքէ թէտա-  
վիւլէ չըդարմադ իսթէնմէթտէ տիր,  
պուստան տա մաատա, օն միւթօն ին-  
կիւլի Լիւսար իսթիգրադ իթմէք նիւե-  
թիտէ գուլունումադտա օլտուղու  
պիտիւրիւթի տիր: Հիւքիւմէթ խաղինէ-  
սի սայքի պօշ կիպի տիր: Նասըլ քի  
մալիւմ տիր, Մարսիւտ թիւճճարաւ-  
ըլ, մալին պէտէլինէ եարընը նադտ  
ազճէ վէ եարընը տախի խաղինէ թահ-  
վիւլաթը վիւրիւրէք: քէնտի պուղտայ-  
լարըն թէսլիւմ իթմէք իսթէմէտիւր,  
պուստան իւզէրինէ հիւքիւմէթ բէշին  
բարա իլէ պուղտայ ավմաա մէնպուր  
օլտու:

Հիւքիւմէթի ճիւմհուրիյէ, վազը  
զաղէթալարը, քէֆալէթ ազճէսի էօ-  
տէմէթիւթտէն գուրթարտը, լաքիս տէ-  
բօղիթօ էյլէմիշ օլտուղալը ազճէյի  
քէնտիւրէ կէրի վիւրիւթիւ, եալընը  
եիւլալէ պէշ հիւսալէ ազճէնի ֆայիդի-  
նի վիւրիւթտէ տիր: Սիւս ասթըն ալ-  
մադ իշին նասպ օլունան գոմիսթօնուն  
պիր բարթթօսու, կէրէք Յրանսատան  
վէ կէրէք էճնէպի միւթիւթէրտէն իշի-  
րա օլունան սիւսալարըն նէ տէրէճէ  
եիւլալէ ֆիւթալէ թէտարիք իտիւթիշ  
օլտուղունու կէօթթիւթտէ տիր, շէյ-  
լէ քի, պիր Եասթօ թիւֆէնիկի իշին,  
100 ֆրանք եէրինէ 127 ֆրանք, պիր  
Բըմիկիթօն թիւֆէնիկի իշին, 95 ֆրանք  
եէրինէ, 115 ֆրանք, պիր Եընայտը  
թիւֆէնիկի իշին 90 ֆրանք եէրինէ 120  
ֆրանք, պիր Բապօտի թիւֆէնիկի իշին  
90 ֆրանք եէրինէ, 110 ֆրանք, վէ  
պիր թօփ պաթարեասը իշին, 36,000  
ֆրանք եէրինէ, 75,000 ֆրանք թէէ-  
տիյէ օլունմուշ տուր:

Պօրանըն, դեկտեմբեր սօնսունտա  
չըդարտըլը բարթթօսու, Բարիսին օր-  
տուսունան հիւքիւմէթ օլուն իզթիւրա-  
պը թաօտիդ էյլէմիշ տիր, շէյլէ քի,  
Յրանսալըն Էիւլալէ 3 ֆայիլի ֆօնտօ-  
սու, 1870 սէնէսի իպթիտալարընտա  
75 ֆրանք օլմուշ օլտուղու հալալէ,  
սէնէյի մէգքիւրուն սօնարընտա, 50  
ֆրանքտան աշաղըտա տիւլիւշ տուր,  
Հալըրտա թապ ու նէյր օլունան դա-  
ղէթալարտան պիրի, մուհարէպէտէն  
սօնրա Ալմանեա իլէ իսիւթէմէսին  
թէթիւթ էյլէմէթտէ տիր: Սմէլէ թա-  
ղըմիստա պէյիւք ֆաղըրըլէ հիւքիւմէթ  
իթմէթտէ օլտուղու, Բուսն, Էլպիֆօ,  
Յէգան վէ Տիէթտէն պիտիւրիւթի տիր:  
Տէմիր Էօլիտարէլէրին Էթէթիսի, հաթ-  
թա սէհիւթէրին ֆայիլիսի պիլէ էօտէ-  
մէթիւթ թէէլիսի էյլէմէթէ մէնպուր օլ-  
մուշալար տուր:

Էլիւնէն Դարթիւնուն էվրաղա-  
լարընտա, Ալմանեանըն պահրիւթի, վէ  
անըն Եարդտա իճրա էյլիտիկի թէգատ-  
տիւմ հաղղընտա ավթիտէքի իսթա պու-  
լունմուշ տուր:

1869 մարտ 1 տէ, Մ. Տըրուէն տը Լուի  
թարաֆընտան իւլիւնէն Դարթ-  
լէօնա թէսլիւմ օլունան  
նօթա տուր:

ՇԵՄԱԼԻ ԱԼՄԱՆԵԱ ԶԻՆՏԵՆ ՎԷ ՃԱՌՈՆՏԱ  
Ձինէ գարըլ ալըլան մուհարէպէտէ  
տախի օլմադալըն, անտէն էն գիւտա-  
տէ իսթիֆատէ իթմիշ օլուն միւլէթ Եը-  
մալի Ալմանեա տուր:

Վաղթի իլէ Էլրօպա իլէ Ձին արա-  
սընտա վաղը օլուն ախը ու իթա, Եանի  
աֆիօն ախը ու իթա, ինկիւլիւթիւրին  
էլինտէ իտի, Պու սէպէպէտէն, Անդիա-  
թիդ շէհիւրէրին, մէգքիւր մէմալիթտէ  
ուֆադ թիւճճար էվլէթի պուլունմադտա  
իտի: Սլ վաղթիտան պէրու (1866 վէ  
1866) պիր չօք պէյիւք ինկիւլիւթիւճ-  
ճար էվլէթի, քի պիր չօք սէնէ, Ձինին  
ախը ու իթա, իսթալըն գապիւրընա կէշի-  
միշլէր իտի, իշլէրի օլտուղալըն նա-  
պէտիտ օլմուշալը վէ օնլարըն եէրինէ,  
թիւճճար էվլէթի ալըլըն տուր, պուս-  
լարըն իշինտէ Եըմալի Ալմանեա էվլէթի  
պէյիւք եէր թուլթիւմ տուր:

Բօթաթիսթիտէն անլալընտընա  
նէգարըն, շու օն սէնէլըրտէ էկէր Եը-  
մալի Ալմանեա սօնաղընը թալըմադ-  
տա օլուն Պըրէմ, վէ Հապուրի վէ սա-  
լիւր լիմանլարըն թիւճճար կէմիւթի,  
Ձին վէ Ճաթօն սուլարընտա զալէպէ իշ-  
լէմէթտէ իսէլէր, շիմտիտէն, սայը  
ճիհէթի իլէ ինկիւլիւթ վէ Ամէրիպա կէ-  
միւթի իլէ ըէգապէթէ չըգընապիւր-  
լէք: Յրանսանըն թիւճճար կէմիւթիւրին  
կէլինէ, սայքի Մէսաթըրի իսթիւրալ  
գուլմանեալը վաթարընտան պաշա  
վաթօր վէ կէմի իշլէմէթտէ տիր:

Ալմանեալըլար, տէյիւ եալընը  
թիւճճարըլըտան էյի անլարըն, հաթ-  
թա Յրանսալընտան շու իսթիւրիւթ-  
լէրի վար տուր քի սուհուլէթի տիւտար  
ախէլէ հիւքիւթ իտիպիւրիւթ, վէ ին-  
կիւլիւթիտէն տախի իսթիւրիւթիւթ-  
լէրի վար տուր քի իտարէ իլէ կէշիւթ-  
լէր, Ալմանեալըլարըն թիւճճարըլըտա  
օլուն մէհարէթ ու գապիւրիւթիւթի օլ  
տէրէճէ թանլըմիշ տուր քի Ճաթօնտա  
պիր չօք Յրանսալը թիւճճար էվլէթի,  
քէնտի իշլէրինտէ Ալմանեալը գուլուն-  
մադտա տըրար:

1866 տա Եօթօհամատա օն օն էքի  
Յրանսալը թիւճճար էվլէթիտէն իւշ է-  
վին վէթիւթի Ալմանեալը, պիրիսի-  
նէն Բզլիւթըլի վէ ախէլը պիր էվին  
վէթիւթ տախի Մալթըլը իտի:

Տիւնեանըն մէգքիւր գըմիստա Եը-  
մալի Ալմանեանըն թիւճճարէթէ մէն-  
ֆաթալարը, պու կիւնէ գատար, Յը-  
րանսա, ինկիւլիւթընա վէ Ամէրիպալըն  
ֆըրդայի տօնալարըն իլէ թահթը թէէ-  
միւթալալըն տըր, շիւնէ, Բը-  
րուսիանըն հաղղ սէֆիւթէլէրինին արա-  
տա պիր, Ձին վէ Ճաթօն սուլարընտա  
կէօրիւթիւթի իլէ մէգքիւր մէնֆաթա-  
լար միւլէսիւր սուլթիւթէ թահթը թէէ-  
միւթալալըն տըր սաթըլմադ:

Ալմանեա, Ձին վէ Ճաթօն սուլա-  
րընա պիր ֆըրդայի տօնալար իսթալ ի-  
տէպիլէթէք գատար պիր չօք սէֆայիսի  
հարպիւթէնէ մալիք օլա, էյլէ գանն  
օլունուր քի թիւճճարըլը տահա գի-  
ւատէ ինկիւթար պուլալմադ տուր:

Իսթանբուլ գըրալը հաղղէթիւթի,  
թախթա գուլուն էյլէմիշ օլմալըն էճ-  
նէպի հիւքիւթալարընա շու վէճէ իլէ  
թէպիւթ էյլէմիշ տիր:

Ալլահըն ինաթէթի վէ միւլէթի  
արգուսի իլէ իսթանբուլ գըրալը օլմուշ  
օլուն պիրիսի Ալմէթ թարաֆընտան...

Իսթանբուլ միւլէթիւրին նիգամ վաղ  
իտիսի Գօրթէս մէլէթի, մէգքիւր շէ-  
լէթի մէմալիթի թահթը պիւլէթի

թէթիւթ էյլէմիշ օլտուղունտան, պիւլ  
տախի, մէգքիւր ինկիւթալըն, Էվրօ-  
պանըն սուլէ ու սուլահընա էլիլէ օլա-  
մադ օլտուղունա էմին օլարադ, պիւլ  
շէրէթ կէթիւրի օլուն մէգքիւր թէթի-  
ֆի մէմալիթիւթէթէ գապուլ էյլէթիք.  
շիւնէքի մէգքիւր թէթիւթ զալէթ մու-  
հիւմ վէ իւզէրիւթիւթ, իճրալը զալէթ  
միւլէթի վաղթիւթէթ գօյմադտա տուր:

Իշլէթ պու սէպէպէտէն, վէ Էօմիւթի-  
միւլէթ մէգքիւր մուլաղղամ միւլէթիւթ  
սէպաթի հալինէ ֆիւտա իթմէթէ գա-  
լարը գաթի վիւրէթէ, մէգքիւր թէթ-  
լիթի գապուլ իթմիւթ:

Մէգքիւր մադսիտէ, վասըլ օլմանըն  
էն դիւտալէ էմին թարաֆէթիւրինալէ պի-  
րիսի տախի, էճնէպի հիւքիւթէթիւթ վէ  
պաշլըմա, իսթանբուլըն, զալէթ տօթ-  
լուդ պաղարըն իլէ պիրիւթի օլտուղու  
հիւքիւթէթիւթ իլէ իթթիֆադ տօթա-  
նէտէ պուլունմադղա տուր:

Պիւնալէ տէյիւ, իսթանբուլըն նի-  
գաթալէսին ըրաթէթ իւլէթիւթիւթ վէ  
րիւտէթ իթթիւթէթիւթի հաղղընտա  
էվլէթիտէն եէթի վիւրիւթտէն սօնրա,  
մահը հալին իթթիւթիւթիսթանեա թախ-  
թընա գուլուն էյլէթի օլտուղունումադու  
զալթը հալմէթմէպալարընա պիտիւրիւթ  
տօթթիւթալարըն իլէ պիւլէթի միւլէթիւթ  
զըլմալարը վէ պիւլիւթ տախի տօթթիւթ-  
ղունումադու գապուլ էյլէթիւթի իշին գա-  
լթը հալմէթմէպալարընա ըրաթ իտէրիւթ:

Մէգքիւր էմիւթիւթ իլէ, գալթը հաղ-  
մէթմէպալարըն իլէ... միւլէթի քէն-  
տի աղիդ մուհաթաղալը թահթընա ալ-  
մասընը Ճիւսաղը Հաղղտան թէմէթիւթ  
իտէրիւթ:

Մատրիտ սարաթը 20 յունվար 1871  
ԱՄԵՏԵ

Մօրնիկ Բօսթ շէյլէ տիր:

Ալմանեանըն, Յրանսատան ասալ  
գորդալմադ եէրի Էօթ տուր: Էկէր Ալ-  
մանեա—գորդալմադ իսթանբուլըն օլտու-  
լինի ալտըրտան սօնրա, քէնտի պիր-  
լինի պաշա չըգարմադալ մէշուլ օլա-  
մադ օլուր իսթ, պիւլթիւթ տիւնեանըն  
էմիւթիւթ ու ըրաթէթիւթի իւզլիւթի տա-  
վէթ իտէթէք տիր: Մուղայիսի օլարադ,  
արաղի գապընա գալղընտընտա,  
պէլաեա ուղղաեալմադ տուր: Շէյլէ քի  
Յրանսա, էլինտէն ալընտան արաղիտէն  
ախը ինկիւթամ իթմէթիւթէ ասալ ըա-  
հաթ տուրմաեալմադ վէ պիւնալէ ալէլ  
Էվրօպա ալթիւթ օլուպ իճթիւթալտէն  
օլտուղու իւզլէ միւլալալէ իթմէթիւթ  
մէնպուր օլալմադ տուր:

Ալմանեալըլար, Յրանսալըն Էվրօ-  
պա հիւքիւթիւթի իշինտէ թուլթիւթ  
օլտուղու պիրիսի մէլթալտան աշաղը  
ալթը օլտուղալարըն քէնտիւթէ պիր շէ-  
լէթ աստ իլէմէթտէ տիրէր: Ալման-  
եանըն, Բրուսիանըն նէգարէթի թահ-  
թընտա օլարադ իւք մէլթը թուլթիւթ-  
ալ խալըլը պիր շէյ տէյիւ տիր, շիւն-  
էք Բրուսիանըն բօլիթիւթալը, հէր վա-  
ղըլ իսթուսմէթ բօլիթիւթալը օլմուշ  
տուր: Ալմանեա նալընա օլարադ Յը-  
րանսա իլէ մուլալալըլալ կիրիւթի օ-  
լուն Բրուսիա օլտուղունումադ ունումա-  
եալմա:

SULHI HİSTİ

Տիւն կիւնէ, պիր թաղըմ իջըլըլ-  
ար, միւլէթիւթի Մ. Բըրաթիւթիսի Վէյ-  
օլուտա թէթէթէնա մահալտէ վաշա  
տիւքէթանընա կիրիպ, պիր չօք միւլ-  
էթիւթալթ գալղընտըլար տըր: Երթըլ-  
լար բօլիս թարաֆընտան արաթիւթադ-  
տա տուր:

Պալըլըլ ճիւլարընտալ պուլ-  
հանէլէրին իրաւը, սէնէվի 1,700 լի-  
րա գատար օլուպ, մէգքիւր իրաւը,

մալիլէ Նէգարէթիւթիւթ, խաղինէյէ  
նաղլ իտիւթէթ իմիշ:

Մէգքիւթի իրանա ավտէթ իթմիշ  
օլուն, իսթանպօլտալ իրան սէֆիւթի  
Հանի Միւրզա Հիւսէյին իտան ճէնապ-  
լէրի, թէթարըն իսթանպօլա ավտէթ  
իթմէթիւթ, իսթանբուլ Նէգարէթիւթի  
տէրիւթտէ էյլէթէ իւզլէ, թէհէրան-  
տա գալալմադ արը տէնիւր:

Էյլէթ պիր հալ վուղունտէ, տիր  
Էվլէթի Հէրըլտ, շիմտի Լօնտրաա  
իրան սէֆիւթի պուլունումա Միւրզա Մուհ-  
սին իտան ճէնապլէրի, միւլալիլէյիսին  
եէրինէ: Իսթանպօլտա իրան սէֆիւթի  
նասպ օլունմադ արը:

Փետրվար 12 թարիսի իլէ Թուլ-  
լատան ալընան պիր թէլիւթի, Թուլ-  
նա նէհրինի գալալմադ օլուն պուլալարըն  
հէնալ էրիւթ օլմալարընը վէ արա-  
պալարըն մէգքիւր շայըն իւզլէրինտէն  
Էրիւթիւթալ կէլմէթտէ օլտուղալարըն  
պիտիւրիւթ տիր: Թէրմալէթը, Էթթ-  
տան աշաղը պիւլ տէրէթէտէ տիր:

Մէլթիւթիւթիւթ նէգարըն, շու օն  
կիւնէրտէ էսէն շիտտէթի ֆուրթու-  
նալարտան 90 թէլիւթի տիրէթիւթի  
Էրթըլըլ վէ պիւնալէ ալէյի, Սըվալ  
թէլիւթիւթ թէլիւթիւթ մաատա, իսթան-  
պօլա կէլէն քաթիւթի թէլիւթ գօթ-  
մուշ տուր:

Պատիւթիւթ օլունումադունա նէ-  
գարըն, պիր Բուս մէմուր, հիւքիւթ-  
մէթի հիւսալընա օլարադ պիր թաղըմ  
Արապ վէ իր օն ալթարը սաթըն ալմադ  
իշին թէհէրանա վասըլ օլմուշ տուր:  
Մէրգուլ մէմուր, այնի մադսիտ  
իլէ, Նէնէտ գապիլէթի իշին տախի  
կիտէթէք տիր:

Տիւնէքի կիւն չըգարըլմա Գուրիէ  
տ'Օրիան զաղէթալարընա օլունումադուն-  
ա նէգարըն, պիր թաղըմ իտի Բուս  
մէմուրըն, Պուլղարիսթանըն նախէթ-  
լիւթի Գիւթիւթ, էճնէպի իսթանա թահ-  
լիթ իթմէթտէ իմիշլէր: մէգքիւր մադ-  
սիտ իլէ թէլիւթ օլունումադ օլուն գօմի-  
թիւթի ըրաթալարըն, տէրթ թարա-  
ֆա միւլէթէթի ումուլիւթ իրալ ի-  
տէրէք, ալ վաղըլթտան իքի միւթօն  
Բուս ասթըլիւթի Օլմանըլ թօլարընա  
կիրէթէթը վէ Պուլղարիսթան, Օս-  
մանլըն հիւքիւթիւթի գուրթալընա  
մադ տուր, տէմիւթ տիր: Մէրգուլման  
խաթի մէմուրըն, ճահիլ էնալիյի,  
վիւրի վիւրիւթիւթի թահթի էյլէթէ-  
տէ վէ պիր չօք գարիւթիւթտէ պուլալ-  
ըն սէֆիւթի, գուլալալ ասթարադ վիւրի  
վիւրիւթիւթ գալղըլըլալ տուր:

Միւրիյէ օլուն պէշ ալթըլ պարճ-  
լարըն թէլիւթի իթթիւթիւթ էլին պիր  
թաղըմ սէֆիւթի ալթիւթիւթ իլթալու-  
նումա մահէլի հիւքիւթէթի թարաֆըն-  
տան մահպուսա իրա իթթիւթիւթ օլ-  
տուղունումա պուստան աղալմա պիտիւր-  
միշիւթ տիր:

Պու տէրէճէ շէտիտ թէտապիր իթ-  
թիւթալընա սէպէպիւթի վիւրիւթ օլուն  
վիւրի: թէմէթիւթալթ, Եանի հէր պիր  
աստալըն իշլէթի իշտէն ալընան Էրթ-  
տէ իւշ վիւրի տիր: Մէգքիւր վիւրի,  
կիւնտէ անադ իքի իւշ զաղանան  
պիր թաղըմ աստալար իւզլէրինէ թարճ  
օլունմադտա տուր: վէ վիւրիլի թարճ  
իտէթի իսթ, տօղըրուլալ վէ պիրիւթ-  
րաֆըլ ճիհէթիլի հաղղալարընտա չօթ-  
լուդ էմիւթիւթ իտիլի աստալար տէյիւթ-  
էր տիր:

Էրին պու հալի իւզլէրինէ Պապը  
ալիսին արթ տիգալթըն տալթի  
իտէթի: Էթթըլար վար տուր քի  
անիւր իւզլէրինէ միւլ Գաթաֆաան վիւր-  
կի թարճ օլունումադ:



